

Egenrapport:

Program i pedagogisk basiskompetanse

Fagområdet for universitetspedagogikk, UiO

Vår 2015

Innhold

1. Innledning	3
2. Historikk	4
3. Oversikt over FUPs virksomhet	5
3.1 Program for pedagogisk basiskompetanse	5
3.2 Konsultasjonsvirksomhet	6
3.3 Utviklingsarbeid	6
3.4 Forskning	7
4. Programoversikt – kurs i pedagogisk basiskompetanse	8
5. Detaljerte kursbeskrivelser med tre konkrete eksempler	10
5.1 Fellesdelen for fast og midlertidig ansatte	10
5.2 Stor modul: Forskningsveiledning	12
5.3 Liten modul: Forelesningen – Det dramaturgiske aspekt	13
6. Strategisk arbeid	15
6.1 Eksterne krav og interne satsningsområder ved UiO:	15
6.2 Videreutvikling av FUPs kursprogram:	15
7. Oppsummering og tanker om videreutvikling	17
Referanser:	17
Vedlegg:	19

1. Innledning

På dekanmøtet den 12. november 2014 ble det fremlagt et ønske om å evaluere kursprogrammet i pedagogisk basiskompetanse ved UiO. Dekanen ved Det utdanningsvitenskapelige fakultet fikk i oppdrag å initiere dette arbeidet mens *Fagområdet for universitetspedagogikk* (FUP), som er ansvarlig for kursprogrammet, har fått i oppdrag å legge til rette for evalueringen. I tråd med dette oppdraget har FUP utarbeidet et mandat og en plan for en programevaluering av Fagområdets kurstilbud. Det er i denne forbindelse etablert en ekstern komite som får i oppgave å gjennomføre evalueringen basert på et vedtatt mandat (se vedlegg 1).

Mandat for evalueringen

Den eksterne vurderingskomiteen har fått i oppgave å vurdere Program for pedagogisk basiskompetanse som helhet og de enkelte moduler som inngår i programmet de siste tre år (2012, 2013 og 2014). Fokuset i denne vurderingen er spesielt rettet mot 1) Innhold, gjennomføring og deltakertilfredshet, 2) relevans og 3) videre utvikling og strategisk satsing. Grunnlaget for evalueringen er dels basert på en egenrapportering fra FUP, tilsendt dokumentasjon fra kursevalueringer og gjennomføringstall, tidligere årsrapporter og eksterne evalueringer, samt plassbesøk der komiteen kan innhente mer utdypende dokumentasjon gjennom samtaler med FUPs ansatte og relevante samarbeidsmiljøer. For tidsramme og fremdrift av vurderingsarbeidet henvises det til vedlagte plan for programevalueringen (se vedlegg 1).

Komiteens sammensetning

For å sikre en troverdig og uhildet vurdering, har Institutt for pedagogikk oppnevnt en komite med medlemmer som er uavhengige, har innsikt i eller erfaring fra denne typen kursvirksomhet samt representerer UiOs egne behov og interesser. Ut fra disse premissene har Institutt for pedagogikk nedsatt følgende vurderingskomite (se vedlegg 2):

- Gunn Engelsrud, Professor, seksjonsleder, Norges Idrettshøgskole (komiteens leder)
- Solveig Kristensen, Professor, prodekan, Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet, UiO
- Åshild Søfteland, Førsteamanuensis, Høgskolen i Østfold

Komiteens oppgave er å gjennomføre en helhetlig og selvstendig vurdering av FUPs kursprogram innen utgangen av inneværende år.

Innholdet i egenrapporten

I oppnevningensbrevet har komiteen fått i oppdrag om å gjennomføre en evaluering av FUP sitt kursprogram i pedagogisk basiskompetanse. Intensjonen med denne egenrapporten er å gi komiteen et grunnlagsmateriale for sitt oppdrag ved å beskrive bakgrunn og sentrale komponenter i dette kursprogrammet ut fra følgende tematiske inndeling:

- Et kort historisk riss av fagområdets utvikling fram til i dag
- En beskrivelse av fagområdets sentrale arbeidsområder
- En oversikt over FUP's kursprogram som kvalifiserer til pedagogisk basiskompetanse

- En litt grundigere presentasjon av tre moduler som gir et dypere innblikk i FUP-kursenes innhold, mål og oppbygning
- En presentasjon av FUP's strategisk sentrale arbeidsoppgaver fremover

Som supplement til de overfor nevnte punktene inngår det en rekke vedlegg og tilleggsdokumentasjon som gir et mer fullstendig bilde av programmets kursbeskrivelser, deltakerevalueringer og årlige rapporteringer fra fagområdet.

2. Historikk

FUP har drevet kurs i universitetspedagogikk siden 1960-årene. Nedenfor følger en kort historisk sammenfatning over fagområdet med vekt på utvikling av virksomhet og bemanning (for mer detaljer, se Vedlegg 3). I de første årene i FUP ble kursvirksomheten organisert fra «kursavdelingen» ved UiO sentralt. Senere ble kursvirksomheten inkludert i mer overordnede tiltak for å styrke studiekvaliteten ved UiO. Utviklingen av FUPs aktiviteter over tid må derfor sees i sammenheng med økte og delvis endrede behov for universitetspedagogisk virksomhet ved institusjonen.

Formalisering av FUP skjedde i forbindelse med at UiO innførte krav om pedagogisk basiskompetanse for fast ansatt i vitenskapelige stillinger i 1989. FUP fikk da i oppgave å utvikle et kursprogram for ansatte for å imøtekomme de nye kravene. Pedagogisk forskningsinstitutt, nå Institutt for pedagogikk, fikk i denne forbindelse øremerket 2 vitenskapelige stillinger til universitetspedagogisk virksomhet.

Kursvirksomheten medførte en rekke individuelle henvendelser om assistanse til å utvikle enkelt-læreres undervisning. Fra 1990-tallet ble universitetspedagogene også bedt om å påta seg oppgaver relatert til utvikling av studier og studiekvalitet og å tilby tilpassede kurs for ulike enheter ved UiO. I 1993 vedtok UiO sentralt å finansiere en utvidelse til 4 faste stillinger for å møte dette behovet og for å styrke universitetspedagogisk arbeid ved UiO. En pådriver i dette var Medisinsk fakultet som i denne perioden var involvert i et omfattende arbeid med utvikling av ny studieplan *Oslo 96* (Universitetet i Oslo, 1993).

Neste økning i bemanning skjedde i forbindelse med innføring av fleksibel læring ved UiO, der kollegiet besluttet å opprette en stilling for å styrke FUPs kompetanse innen IKT og læring. Et ytterligere initiativ i 2007 om å utvikle og tilby et kurstilbud for stipendiater og post.doc. ble igangsatt i 2007. Dette utløste i utgangspunktet to treårige engasjementer. Prosjektet kunne vise til svært gode resultater (Fremstad, Enqvist-Jensen & de Lange 2014), noe som i 2014 resulterte i et permanent kurstilbud for midlertidig vitenskapelig ansatte og en varig bemanningsøkning med en vitenskapelig stilling samme år. Ut over den faste bemanningen har FUP fra 90-tallet og fram til i dag også engasjert midlertidige lektorer i vikarstillinger og stipendiater med tilknytning til fagområdets kursvirksomhet¹.

Ut over kurstilbudet i pedagogisk basiskompetanse ble FUP i forbindelse med innføring av Kvalitetsreformen i 2004 oppfordret av Rektor til å avsette halvparten av sin undervisningsressurs til rådgivning/konsultasjonsvirksomhet. Intensjonen med konsultasjonsvirksomheten er å bistå fakulteter

¹ Se FUPs årsrapport 2014 for en mer utfyllende bemanningsoversikt

og institutter i utvikling av nye studieprogram og generell støtte i arbeid med studiekvalitet ved UiO. FUP har dermed kunnet sette av tid til å være med i UiOs Utdanningskomite (tidligere Studiekomite) samt en rekke andre ad hoc råd og utvalg på alle nivå i universitetsorganisasjonen. FUP ble i den forbindelse tildelt to midlertidige stillinger i 3 år fra og med 2012 for å utvide dette arbeidet. FUP har fulgt opp satsingen på konsultasjon ved å gi fakulteter/institutter bistand til pedagogisk utviklingsarbeid ved blant annet å tilby tilpassede seminarer, workshops og kurs. Den økte oppmerksomhet rundt forskningsbasert undervisning og publisering, har også vært et incitament for å styrke forskning som underbygger innhold og arbeidsmåter i FUPs kursvirksomhet. Denne konsultasjonsvirksomheten blir vurdert i en egen evaluering innen utgangen av 2015.

Som det fremgår over har økning og endring i FUPs bemanning og oppgaver, gjennomgående fulgt UiOs egne prioriteringer og strategivalg for å styrke studiekvaliteten. UiOs behov for universitetspedagogiske tiltak har dermed direkte og indirekte påvirket FUPs utvikling av kursprogram.

3. Oversikt over FUPs virksomhet

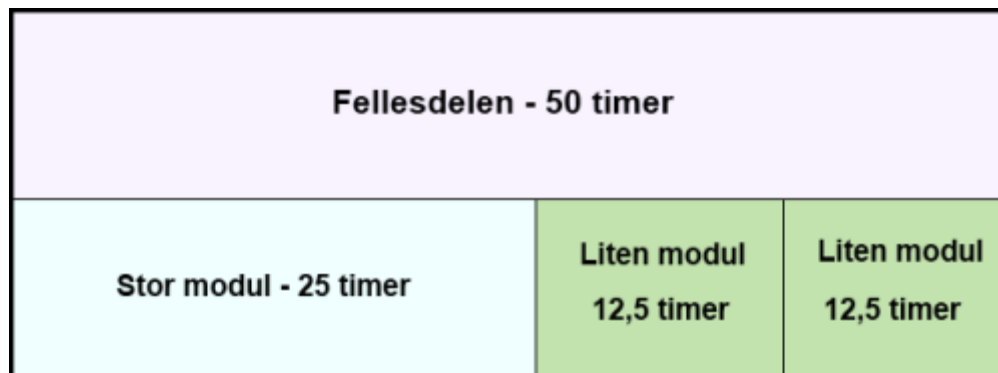
Med referanse til vedtak i studiekomiteen ved UiO er FUPs mandat knyttet til følgende oppgaver (Universitetet i Oslo, 2011):

- Være rådgivere for UiO sentralt og for fakulteter, institutter og sentre i spørsmål og saker som omhandler studiekvalitet og læringsmiljø (konsultasjonsvirksomhet).
- Tilby kurs og kompetanseutvikling som bidrar til økt fokus på studentenes læring og studiekvaliteten ved UiO, herunder organisering og ledelse av studieprogrammer, undervisning og veiledning, evaluering og eksaminasjon og et helhetlig læringsmiljø.
- Tilby faste og midlertidige vitenskapelig ansatte kurs som gir nødvendig pedagogisk basiskompetanse og kurs for videreutvikling av pedagogisk kompetanse senere i karrieren.
- Drive forskning og styrke praktisk pedagogisk innsikt innenfor feltet høyere utdanning og universitetspedagogikk.

I den videre omtalen av FUPs ulike arbeidsoppgaver blir de ulike arbeidsoppgavene utdypet og kategorisert på følgende måte: 1) Program for pedagogisk basiskompetanse, 2) Konsultasjonsvirksomhet, 3) Utviklingsarbeid, 4) Forskning.

3.1 Program for pedagogisk basiskompetanse

Jamfør UiOs regler (se vedlegg 4 og 5) skal kursprogrammet i pedagogisk kompetanse ligge innenfor en ramme av 3-4 uker (normert heltid) som tilsvarer 100 timer kurs i universitetspedagogikk for deltakeren. Kursmodellen er satt sammen av et grunnkurs og en rekke valgfrie påbyggingskurs. Grunnkurset er en *fellesdel* på 50 timer som tilbys hvert semester og er obligatorisk for alle. De øvrige påbyggingskursene (50 timer) settes sammen av valgfrie *moduler* á 25 eller 12,5 timer hver. Denne kursmodellen er ett eksempel på hvordan kurs kan settes sammen for å oppnå 100 kurstimer innenfor programmet:

Fellesdelen av kursprogrammet utgjør dermed 50 % mens påbyggingskursene dekker inn de resterende 50 % med valgfrie moduler som deltakerne selv velger. Fagområdets ansvar har tidligere begrenset seg til å gi tilbud om pedagogisk basiskompetanse til fast vitenskapelig ansatte ved UiO, mens tilbudet for midlertidig ansatte ble tilgjengelig fra og med høsten 2007. I den grad det er plass har FUP også åpnet opp for at ansatte ved Universitetsbiblioteket og administrativt ansatte kan delta på kursene. Antall søkere på kursene er imidlertid pr i dag så høyt at FUP opplever en generell kapasitetsutfordring i forhold til den primære målgruppen av fast og midlertidig vitenskapelig ansatte ved UiO (se vedlegg 8).

3.2 Konsultasjonsvirksomhet

Konsultasjonsvirksomheten i FUP er primært rettet mot utvikling av studieplaner, undervisning, vurdering, læringsmiljø og studieprogrammer. Fagområdets ansatte bidrar som konsulenter ved slik virksomhet på ulike måter og i ulikt omfang. Det kan innbefatte aktiviteter som fakultetene selv ønsker iverksatt, som f.eks. egne kurs for fagmiljøer, innlegg på seminarer, deltakelse i utviklings- og/eller revisjonsprosesser, drøfting av evalueringssopplegg, samt kortere samtaler eller mail-utvekslinger om begrensede spørsmål knyttet til undervisningsvirksomhet. I tillegg forsøker FUP å gjennomføre regelmessige møter med studieledelsen ved fakultetene for å drøfte Fagområdets program for pedagogisk basiskompetanse og krav til kvalitetssikring av utdanningstilbudet ved UiO. Eksempler på konsultasjonsvirksomhet strekker seg her fra implementering av Kvalifikasjonsrammeverket og utforming av læringsutbyttebeskrivelser ved UiO, periodiske programevalueringer, utvikling av kompetansehevende tiltak for universitetslektorer, deltakelse som ressurspersoner i endring av studieprogrammer for å nevne noe. Merk at konsultasjonsvirksomheten også omfatter seminarer og kurs som FUP utvikler, tilpasser og gjennomfører i samarbeid med fakulteter og institutter ut fra deres behov. Dette strekker seg fra kurs for masterstudenter som blir hjelpelærere, kurs for studentfaddere som direkte adresserer studiarbeid og læringsmiljø til kurs som dekker spesifikke behov for vitenskapelig ansatte som for eksempel veiledning i klinisk opplæring. Disse tilbudene kommer i tillegg til kurs som inngår i Program for pedagogisk basiskompetanse. Dersom kursene har et omfang og innhold som tilsier dette, godkjennes disse som kvalifiserende elementer tilsvarende store eller små moduler i pedagogisk basiskompetanse. Her kan det understrekes at denne typen konsultasjonsvirksomhet i flere tilfeller har bidratt til forskningssamarbeid mellom enhetene og FUP.

3.3 Utviklingsarbeid

Kurstilbudet til Fagområdet blir fortløpende evaluert av deltakerne, og dette er et viktig grunnlag for videreutvikling – både av eksisterende kursmoduler og for utvikling av nye moduler.

Vurdering av videre utvikling baseres på deltakernes tilfredshet og kursholdernes erfaringer, deltakelse, avtaler med fakulteter og aktualitet (se Dokumentasjon – program for pedagogisk basiskompetanse 2012-2014). For at det skal være rimelig ressursbruk skal FUP sine kurs vanligvis ha mellom 10 og 30 deltakere avhengig av arbeidsmåter på kurset, mens noen kurs er innrettet spesifikt med tanke på mindre grupper (se f. eks. «Mot til å undervise»). Videre opplever vi at sene avmeldinger og uteblitt oppmøte kan forhindre at kurs avlyses. FUP har også ønsket å opprettholde kurs som er basert på avtaler med enkelte fakulteter, for eksempel Med.fak. og MN, selv om deltakelsen er i nedgang.

I utviklingsarbeidet er FUP også opptatt av kursenes aktualitet, kunnskapsutvikling på feltet samt endringer i ytre rammefaktorer. Dette er en mer eller mindre fortløpende prosess. For å holde tritt med denne utviklingen avholder FUP strategiseminar en-to ganger per år der vi samlet vurderer kurstilbudet og behov for videreutvikling. Denne utviklingen skjer ofte i samarbeid med andre aktører ved UiO, f.eks. ved utvikling av fakultetsspesifikke tilbud og samarbeid med aktører som USIT/DML og UB. Et annet eksempel er at Fagområdet sammen med DML nylig har fått midler fra Norgesuniversitetet til å utvikle et digitalt tilbud til universitets- og høyskolelærere.

Fagområdet har gjennom mange år vært opptatt av å utvikle et nasjonalt samarbeid mellom høyere utdanningsinstitusjoner. Dette har bl.a. omfattet nasjonale konferanser, og i 2011 ble det etablert et nasjonalt *Universitets- og Høgskolepedagogisk nettverk* der Fagområdet har vært og er en av de sentrale drivkreftene. Fagområdet har i flere perioder bidratt med ledere i til nettverkets styre (Helge Strømsø 2012-2013, Tone Dyrdal Solbrekke 2015-) og deltatt i kartlegging av universitets- og høgskolepedagogisk virksomhet på nasjonalt nivå (Allern, Mathisen, de Lange, Raaheim, Bjørke, Bratseth Johansen & Rønsen 2012). Erfaringsutveksling i dette nettverksarbeidet har vært svært nyttig med hensyn til vurdering av innholdselementer i pedagogisk basiskompetanse og i utvikling av Fagområdets kurs- og konsultasjonsvirksomhet. Videre har FUP knyttet relasjoner og deltatt i erfaringsutvekslinger med universitetspedagogiske miljøer i både Norden og internasjonalt (se FUPs Årsrapport 2014). Her kan det også nevnes at fagområdet bidrar til utvikling av faglitteratur som brukes på både interne kurs samt kurs som tilbys ved andre høyskoler og universiteter.

3.4 Forskning

Alle vitenskapelige tilsatte ved Fagområdet er knyttet til en forskergruppe ved fakultetet. De fleste er tilknyttet «Expert cultures and institutional dynamics: Studies in higher education and work» (ExCID), mens én er med i «Text Comprehension: Development, Instruction and Multiple Texts» (TextDIM). Fire av Fagområdets seks vitenskapelige ansatte er involvert i eksternt finansierte forskningsprosjekter. Det er stor bredde i forskningstema innad i gruppen, som strekker seg fra et institusjonsperspektiv på universitetet som utdannings arena til studenters oppfatninger og læring. Forskningsprosjektene innebærer også samarbeid med en rekke internasjonale partnere og involverer utvikling av prosjekter i samarbeid med fakultetene ved UiO (se FUPs Årsrapport 2014; ExCID²; TextDIM³). Denne forskningsaktiviteten har direkte og indirekte relevans for FUPs kursvirksomhet.

² ExCID: <http://www.uv.uio.no/forskning/grupper/ExCID/index.html>

³ TextDIM: <http://www.uv.uio.no/forskning/grupper/textdim/index.html>

4. Programoversikt – kurs i pedagogisk basiskompetanse

Nedenfor presenteres en komplett oversikt over samtlige kurs og moduler som inngår i program for pedagogisk basiskompetanse. Informasjonen i denne oversikten har til hensikt å gi et overblikk og går derfor ikke i dybden på kursenes mål, innhold og oppbygning. En mer detaljert beskrivelse av kursene slik tilbudet fremstår i dag er å finne i tilsendt tilleggsdokumentasjon (de Lange, 2015), samt mer utførlige beskrivelser av tre kursmoduler i påfølgende del.

1. FELLEDEL	
<p>1.1 Fellesdel for fast vitenskapelig ansatte:</p>	<p>Grunnkurs i universitetspedagogikk med fokus på utvikling og mestring av pedagogiske problemstillinger og oppgaver innen høyere utdanning. Utgjør 50 % av kravet til pedagogisk basiskompetanse.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Målgruppe:</i> Alle i faste vitenskapelige stillinger (inkl. prof. II) - <i>Omfang:</i> 50 timer - 4 hele dager, de to første med overnatting - <i>Frekvens:</i> Tilbys hvert semester
<p>1.2 Fellesdel for midlertidig ansatte:</p>	<p>Grunnkurs i universitetspedagogikk med fokus på utvikling og mestring av pedagogiske problemstillinger og oppgaver innen høyere utdanning. Utgjør 50 % av kravet til pedagogisk basiskompetanse.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Målgruppe:</i> Alle i midlertidige vitenskapelige stillinger - <i>Omfang:</i> 50 timer – 4 hele dager - <i>Frekvens:</i> Tilbys hvert semester
2. STORE VALGMODULER	
<p>2.1 Case, prosjekt og problembasert læring:</p>	<p>Kurs om bruk av case, problembasert- og prosjektbasert undervisning med vekt på aktive læringsformer og realistiske situasjonsbeskrivelser i undervisningen.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Målgruppe:</i> Vitenskapelig ansatte i faste og midlertidige stillinger - <i>Omfang:</i> 25 timer - 1 samling over to dager - <i>Frekvens:</i> Tilbys hvert vårsemester
<p>2.2 Undervisning i matematiske og naturvitenskapelige fag:</p>	<p>Kurs om undervisningssituasjoner som særpreger studietilbudet ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Målgruppe:</i> Vitenskapelig ansatte i faste og midlertidige stillinger - <i>Omfang:</i> 25 timer - 1 samling over to dager - <i>Frekvens:</i> Tilbys hvert vårsemester
<p>2.3 Forskningsveiledning:</p>	<p>Kurs om veiledning av kandidater i avhandlingsarbeid på master og PhD nivå.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Målgruppe:</i> Vitenskapelig ansatte i faste og midlertidige stillinger - <i>Omfang:</i> 25 timer - 2 hele dager + 1/2 dag - <i>Frekvens:</i> Tilbys hvert semester
<p>2.4 Studieprogram- og emneutvikling:</p>	<p>Kurs om arbeid med organisering og utvikling av emner og studieprogrammer.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Målgruppe:</i> Vitenskapelig ansatte i faste og midlertidige stillinger - <i>Omfang:</i> 25 timer - ½ dag + 2 hele dager - <i>Frekvens:</i> Tilbys hvert høstsemester

<p>2.5 Vurdering og eksamen:</p>	<p>Kurs om sammenhengen mellom vurdering og studenters læring og hvordan vurderingsformer kan brukes og utvikles i egen undervisning.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Målgruppe:</i> Vitenskapelig ansatte i faste og midlertidige stillinger - <i>Omfang:</i> 25 timer - ½ dag + 2 hele dager - <i>Frekvens:</i> Tilbys hvert semester
<p>3. SMÅ VALGMODULER</p>	
<p>3.1 Forelesning og undervisning – det dramaturgiske aspekt:</p>	<p>Kurs om praktisk trening relatert til dramaturgiske elementer ved det å forelese.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Målgruppe:</i> Vitenskapelig ansatte i faste og midlertidige stillinger - <i>Omfang:</i> 12½ timer - ½-dagssamling + arbeid i videoverksted - <i>Frekvens:</i> Tilbys hvert semester
<p>3.2 Læring og læringsmiljø:</p>	<p>Kurs om pedagogikkens teoretiske grunnlag for praktisk undervisning og innføring i læringsteorier.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Målgruppe:</i> Vitenskapelig ansatte i faste og midlertidige stillinger - <i>Omfang:</i> 13 timer - 3 dager á 2½ timers samlinger - <i>Frekvens:</i> Tilbys hvert vårsemester
<p>3.3 Skrive for å lære:</p>	<p>Kurs om skriving som grunnlag for studenters læring (tenkeskriving) og praktisk bruk i undervisning.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Målgruppe:</i> Vitenskapelig ansatte i faste og midlertidige stillinger - <i>Omfang:</i> 12½ timer – 2 samlinger á 4 timer - <i>Frekvens:</i> Tilbys hvert høstsemester
<p>3.4 PBL-veiledning for medisinerere, odontologer og farmasøyter:</p>	<p>Kurs om problembasert læring som metode og hvordan dette inngår i konkrete studietilbud ved UiO.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Målgruppe:</i> Vitenskapelig ansatte i faste og midlertidige stillinger - <i>Omfang:</i> 12½ timer - 2½ timer + heldagssamling - <i>Frekvens:</i> Tilbys hvert høstsemester
<p>3.5 Visualisering:</p>	<p>Kurs om betydningen av levendegjøring av sentrale temaer og enkeltpunkter i undervisningen, inkludert praktiske bruk.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Målgruppe:</i> Vitenskapelig ansatte i faste og midlertidige stillinger - <i>Omfang:</i> 12½ timer – 2 samlinger á 4 timer - <i>Frekvens:</i> Tilbys hvert høstsemester
<p>3.6 Mot til å undervise:</p>	<p>Kurs om å drøfte og takle opplevde utfordringer ved å undervise. Antall deltakere: maks 8.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Målgruppe:</i> Vitenskapelig ansatte i faste og midlertidige stillinger - <i>Omfang:</i> 12½ timer - 5 ukentlige samlinger á 1½ t - <i>Frekvens:</i> Tilbys hvert høstsemester (unntatt 2014)
<p>4. PEDAGOGISK BASISKOMPETANSE FOR ENGELSKSPRÅKLIGE</p>	
<p>4.0 Kurstilbud på engelsk:</p>	<p>Kurstilbud som tilsvarer pedagogisk basiskompetanse i sin helhet.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Målgruppe:</i> Midlertidig vitensk. ansatte som ikke behersker norsk - <i>Omfang:</i> 6x3 timer i tillegg til skriftlige arbeider - <i>Frekvens:</i> Tilbys hvert høstsemester

5. Detaljerte kursbeskrivelser med tre konkrete eksempler

I denne delen presenteres tre moduler med en grundigere beskrivelse av kursenes innhold, mål og oppbygning. De tre kursene, henholdsvis «Fellesdelen», «Forskningsveiledning» og «Forelesningen – det dramaturgiske aspekt», er valgt for å illustrere både programmets felles fundament, samt gi et inntrykk av den tematiske bredden som tilbys.

5.1 Fellesdelen for fast og midlertidig ansatte

Som en del av FUPs kurstilbud i pedagogisk basiskompetanse, tilbys det spesifikke fellesdeler for henholdsvis faste og midlertidig ansatte som tar hensyn til disse to gruppenes ulike erfaringsgrunnlag. Målgruppen for det første tilbudet er faste ansatte på førsteamanuensis og professor (og professor II) nivå og fast ansatte i lektorstillinger. Målgruppen for det andre tilbudet er doktorgradsstipendiater (herunder gjennomføringsstipendiater), og post.doc.-stipendiater. Kurs for de faste ansatte har vært tilbudt siden 1989 og har fra og med 1993 vært i sin nåværende form. Ansatte i midlertidige vitenskapelige stillinger har tidligere hatt sporadisk anledning til å følge kurs, avhengig av ledig kapasitet. I utgangspunktet har programmet dermed gjennomgående prioritert de fast vitenskapelig ansatte. Ut fra interesse og støtte fra UiO sentralt ble det etter hvert utviklet en egen fellesdel for midlertidig ansatte fra og med 2007 (Fremstad m.fl. 2014).

Innhold og mål: Innholdsmessig er «Fellesdelen for midlertidige ansatte» og «Fellesdelen for fast ansatte» mer eller mindre like. Det er likevel gode grunner til å ha to kurstilbud. Midlertidig ansatte er i en særegen situasjon, ikke minst ved at de står overfor nye og krevende ansvarsoppgaver knyttet til undervisning. Mange opplever at de «blir kastet ut undervisningsoppgaver», og at de står relativt alene om å skulle utføre oppgaver knyttet til undervisning. Med en egen Fellesdel for denne gruppen har FUP hatt som mål å utvikle en arena der denne gruppen kan dra veksel på hverandres erfaringer, og der de kan få mulighet til å utvikle kompetanse og trygghet i rollen som underviser.

Samtidig er målene med begge kurstilbudene å bidra til deltakerens grunnleggende forståelse og mestring av pedagogiske oppgaver innen høyere utdanning. Deltakere i begge kursene jobber derfor aktivt med⁴:

- Studiekvalitet
- Hvordan studenter lærer og hvordan man kan tilrettelegge for studenters læring
- Studentaktivisering
- Ulike undervisningsformer
- Planlegging av undervisning
- Vurderingsformer og konsekvenser for studenters læring
- Hvordan du kan styrke egne undervisningsferdigheter og veilede andre til å bli bedre

Oppbygning: Kursene for både fast og midlertidig ansatte består av 3 samlinger og er beregnet til 50 arbeidstimer. Den første samlingen er to hele sammenhengende dager. Samling 2 og 3 er enkle hele

⁴ <http://www.uv.uio.no/iped/om/fup/oppby-gjennomf/felles-stip-post/>

dager. En sentral ide er at kursene strekker seg over tid. Slik får deltakerne en ramme for sitt pedagogiske utviklingsarbeid gjennom et helt semester. Første samling holdes helt i starten av semesteret, den siste samlingen holdes utover og mot slutten av semestret. Mellom samlingene jobber deltakerne med konkrete oppgaver individuelt og i grupper. Hovedfokus i samlingene avspeiler plasseringen: første samling legger vekt på planlegging av undervisning, andre samling på gjennomføring av undervisning og tredje samling på vurdering. Samtidig varierer det noe hvor systematisk kursene praktiserer denne inndelingen, da bruken av eksterne foredragsholdere ikke alltid lar seg innpasse med det skisserte kursopplegget.

Arbeid i veiledningsgrupper er en av hovedkomponentene i begge kursene. En veiledningsgruppe er en gruppe kursdeltakere som sammen skal hjelpe hverandre til å forbedre den enkeltes undervisning ved å observere og veilede hverandre. Deltakerne settes sammen i grupper av 4-5 på tvers av fag, med en koordinator fra/via FUP. Deltakerne observerer hverandres undervisning, og veileder hverandre både i forkant og etterkant av observasjonen. Det har over mange år vært et kjennetegn ved denne veiledningen, at den skal foregå 'på egne vilkår' (Handal & Lauvås, 1983 og 1999). Den som skal veiledes, kan selv ha stor innflytelse på hva veiledningen skal dreie seg om. Alle deltakerne i en gruppe skriver på forhånd individuelle veiledningsgrunnlag, der de blant annet selv kan presisere hvilke utfordringer de er opptatt av innen egen undervisning, og hva de eventuelt særlig ønsker å få veiledning på. Disse notatene drøftes i hver veiledningsgruppe før observasjonene, og danner utgangspunkt for tilbakemeldingene etter undervisningsbesøkene.

Deltakerne utarbeider også eget pedagogisk utviklingsarbeid som dokumenteres skriftlig og som de får tilbakemeldinger på fra en i FUP. Arbeidet med dette er lagt opp som en prosess, der deltakerne starter å arbeide med dette på første samling, får tilbakemeldinger av hverandre på 2. samling og sender inn det endelige notatet etter 3. samling. Deltakerne får så en individuell tilbakemelding fra FUP på utviklingsarbeidet.

Fellesdelen for midlertidige: Allerede fra 2005 hadde FUP begynt å tilby egne kurs for stipendiater. Fra 2007 ble det innvilget midler til igangsetting av et prøveprosjekt for utvikling av tilbud for midlertidig tilsatte. Universitetet i Oslo besluttet så i 2014 å etablere dette som et fast tilbud blant annet på grunnlag av evalueringer og en oppsummerende rapport som viser gode resultater for denne målgruppen (Fremstad m.fl. 2014).

Fra og med våren 2014 har deltakerne på fellesdelen for midlertidige ansatte også fylt ut et spørreskjema i forkant av kurset⁵. Hensikten er å spore endringer i begrep om, og tilnærming til læring og undervisning som følge av deltakelse i kurset. Spørsmålene er basert på tidligere forskning og inngår som et ledd i en forskningsbasert videreutvikling av kurstilbudet. Her kan nevnes at ca. 90 % av deltakerne opplever kurset som relevant eller svært relevant for sin egen undervisning og at 85 % har blitt inspirert til å gjøre endringer eller har planer om å gjennomføre konkrete endringer i egen undervisning.

⁵ Se liknende undersøkelse gjennomført på 90-tallet (Lycke og Handal 2004)

5.2 Stor modul: Forskningsveiledning

Forskningsveiledning er en av de store valgfrie modulene som FUP hvert semester tilbyr som del av pedagogisk basiskompetanse, og der deltakernes arbeidsinnsats tilsvarer om lag 25 arbeidstimer. Mellom 2012 og 2014 har antall deltakere på dette kurset i snitt ligget litt over 30 pr. semester. (To semestre ble det arrangert ekstrakurs i tillegg til ordinært kurs.)

Innhold og mål: Et kjennetegn ved denne modulen er en utstrakt bruk av deltakeres egne forkunnskaper eller forforståelse om veiledning. Som regel har ingen av kursdeltakerne noen formell opplæring innen veiledning. Likevel besitter de fleste av dem en betydelig kompetanse om flere aspekter ved forskningsveiledning. Denne er gjerne overlevert som en mester-svenn læring, og eksisterer som en form for taus kunnskap de sjelden har diskutert med noen.

Over en årrekke har FUP ved hjelp av disse kursene også kartlagt ulike kulturer for forskningsveiledning som kan eksistere innen ulike fagmiljøer ved Universitetet i Oslo (Skodvin, 2012a og 2012b.) Slike ulikheter kan f.eks. knytte seg til hvordan kontakten mellom veileder og kandidat etableres, hvem som utformer problemstillingen, hvorvidt veileder også er medforfatter på avhandlingsarbeidet, hvordan veiledningsarbeidet foregår m.m.

Noen pedagogiske intensjoner for dette kurset er dermed:

- Sentrale problemstillinger introduseres ikke av kursholder i starten av kurset, men utvikles suksessivt gjennom dialog med kursdeltakerne.
- Kursopplegget er i stor grad basert på at deltakerne blir konfrontert med ulike oppfatninger seg i mellom, og at de gjennom diskusjoner skal identifisere ulikheter så vel som felles utfordringer innen forskningsveiledning.
- Den dialogiske tilnærmingen innebærer ikke bare at en fremmed stemme skal omgjøres til ens egen stemme (Bakhtin), men at kursholders stemme kan oppleves som en forlengelse av kursdeltakers stemme
- Kurset forsøker på denne måten å virkeliggjøre tre 'key findings' fra en konsensusrapport om læring utgitt av det nasjonale forskningsrådet i USA (Bransford, Brown, & Cocking, 2000) ved at det legges vekt på: 1) å mobilisere deltakernes forforståelse, 2) å tilby begrepsapparat som kan organisere kunnskap slik at denne lettere huskes og anvendes og 3) å gi deltakerne et meta-perspektiv som kan hjelpe dem å styre egen læring og utvikling.

Oppbygning: Utfra forutsetningene beskrevet over er kurset i forskningsveiledning lagt opp etter en tre-trinns modell. I den første fasen settes deltakerne sammen i tverrfaglige grupper hvor de redegjør for hvordan veiledningen foregår ved deres egen enhet. For mange deltakere er dette første gang de setter ord på sider ved egen veiledning, eller artikulere en praksisteori som de hittil har tatt for gitt.

Når deltakerne i tillegg er blitt oppmerksomme på at forskningsveiledning kan organiseres på ulike måter, blir de i andre fase invitert til å begrunne egen praksis over for hverandre.

I den tredje fasen blir deltakerne utfordret til å utvide sitt veiledningsrepertoar, ved å prøve ut noe nytt i sin egen veiledning som de har lært om på kurset. Deltakerne er nå i stand til å ordlegge seg på nye

måter om veiledning, og skal levere inn et utviklingsarbeid der de begrunner nye opplegg eller reflekterer over erfaringer med disse.

Sentrale arbeidsmåter på dette kurset er derfor en rekke oppdrag, der deltakerne f.eks. først individuelt tar stilling til ulike påstander og utsagn om veiledning, deretter diskuterer påstandene i tverrfaglige grupper, før en diskusjon og oppsummering i plenum. Først da holder kursholderne gjerne en «etterlesninger» snarere enn en forelesning, der deltakernes perspektiver utvides, relevante pedagogiske begreper introduseres, defineres og anvendes, ulike synspunkter relateres til forskning på feltet, og bestemmelser, regelverk og retningslinjer blir delt ut og gjennomgått.

Kurset i forskningsveiledning har også blitt en «eksport-artikkel» for FUP, ved at det uavhengig av programmet for pedagogisk basiskompetanse nå utvikles kurs om forskningsveiledning innen enkelttemaer eller kombinasjoner av temaer for mindre faglige enheter ved Universitetet i Oslo og ved andre høyskoler. I samarbeid med Det medisinske fakultet, Den norske legeforening og Helse Sør Øst holder FUP et eget kurs i forskningsveiledning på 25 timer. FUP har også tilbudt seg å utvikle og gjennomføre et nytt dagskurs i forskningsveiledning fra høsten 2015 i forbindelse med planer om styrket veilederkompetanse for UiOs PhD-utdanning.

5.3 Liten modul: Forelesningen – Det dramaturgiske aspekt

Gode forelesninger handler blant annet om å formidle et faglig innhold på en strukturert og levende måte. Dette er med på å skape et godt læringsmiljø som igjen er med på å heve kunnskapsnivået hos studentene. Derfor er det viktig å ha fokus på hvordan man kan bli bevisst på formidling i forelesningen. Det stilles store krav til det å være en god foreleser. Undervisere har riktignok ikke alltid et bevisst forhold til hvordan de selv fungerer i rollen som formidler, primært fordi de sjelden har tid til å tenke igjennom hvordan de skal formidle. Slik det ofte fungerer, gjør foreleseren gjerne så godt de kan under et relativt stort press, men er usikre på om det er samsvar mellom det de prøver å få til og det de faktisk formidler. På tross av denne usikkerheten er det selvfølgelig mange gode formidlere.

Innhold og mål: Hovedtanken med denne modulen er å bevisstgjøre den enkelte slik at de kan utvikle sin personlige stil som foreleser og tilpasse seg til forskjellige situasjoner. Kurset legger vekt på at hver enkelt gjør seg klar, både mentalt og fysisk før start, slik en skuespiller må gjøre for å kunne formidle fra scenen. Et bevisst forhold til starten, resulterer i en tilstedeværelse som påvirker studentene. Når forelesningen er i gang, skal formidleren derimot være opptatt av stoffet og kontakten med studentene.

Når det gjelder bruk av rom er mange auditorier bygd lite formidlingsvennlige der foreleseren blir stående ved en pc, talestol eller lignende. På kurset diskuteres det løsninger, særlig i forhold til starten av undervisningen og hvordan foreleseren kan finne en plass i rommet som optimaliserer rollen som formidler. Rommet bør, der det er mulig, ordnes slik at hver enkelt får den plassen som trengs når det gjelder akkurat dette.

Kurset fokuserer på følgende spørsmål:

- Hvor og hvordan står du?

- Hvordan når du frem med ditt budskap?
- Hvordan får du studentene til å følge seg og tenke selv?

De sentrale pedagogiske intensjonene med kurset er:

- å bli bevisst sin kommunikasjon og sitt kroppsspråk
- å gi deltagerne verktøy de kan bruke i rollen som formidlere
- å bli kjent med flere muligheter i måten faget formidles på

Oppbygning: Kurset er i sin helhet lagt opp i to deler, med et opplegg i samlet gruppe og et opplegg med fremlegg og tilbakemeldinger i smågrupper.

Opplegg i samlet gruppe: I første del av kurset er alle samlet. Her introduseres deltagerne for begreper og verktøy som bevisstgjør deres rolle som formidlere i undervisning og i forelesnings situasjoner. I kurset blir det brukt kjente begreper fra skuespilleryrket som tilstedeværelse, engasjement, stemmebruk og hvordan bruken av rommet påvirker formidlingen. Noen av temaene som blir diskutert i samlet gruppe:

- Hva skiller en god presentasjon fra en dårlig presentasjon?
- Hvordan forbereder du deg, inkluderer du kroppen i din forberedelse?
- Hva er engasjement?
- Hva formidles gjennom kroppsspråket?
- Hvordan takle uventede situasjoner og spørsmål?
- Om bruk (og misbruk) av hjelpemidler

Deltageren både ser og opplever gjennom praktiske eksempler hvor mye kroppen er en del av det å formidle. Gjennom å fokusere på hva kroppen egentlig uttrykker, blir deltagerne klar over at de må "inkludere kroppen" i sin forberedelse.

Opplegg i smågrupper: Den andre gangen vi møtes er deltagerne delt i grupper på 3-4. Dette gjøres fordi resten av tiden i denne modulen rettes mot den enkelte som skal forelese/undervise. Det er helt sentralt å ha små grupper, fordi tilbakemeldinger må legges til rette for den enkelte. Her er det ingen generell mal.

I de små gruppene presenterer hver deltager noe fra en forelesning, et innlegg eller liknende som blir tatt opp på video. Innslagene bør helst være noe deltakeren velger selv ut fra noe som de ønsker å få tilbakemelding på. Det er ikke et poeng å velge et glansnummer, for det kan de jo! Etter innslaget begynner en felles diskusjon rundt det vi har observert sammen. Deltagerne har da fått verktøy fra første dag som de kan bruke i sin kollegaveiledning. I tilbakemeldingene vektlegges kroppsspråk, stemme og valg av ord. Bruk av PowerPoint blir også flittig diskutert. Etter tilbakemeldinger og diskusjon i smågruppene får den enkelte anledning til å prøve ut forskjellige måter å starte opp en forelesning på. Hele denne prosessen blir tatt opp på video, der vi slutt ser igjennom opptakene, slik at deltagerne får speilet det de opplever av sin egne formidling med det de ser på video.

Erfaringsmessig har deltakeren på kurset mange gode forslag som de deler med hverandre på tvers av fagområder. Konkrete og personlige tilbakemeldinger oppleves som nyttige, der ærlighet er viktig. På den måten bidrar tilbakemeldingen til å berøre noe av det ubevisste som den enkelte gjør i sin formidling. Det er godt for hver deltager å få en bevissthet om disse «tause» sidene som de gjennom kurset kan bygge videre på. Denne utformingen av modulen har utviklet seg over tid og funnet sin form over en årrekke med erfaringsbaserte tilpasninger.

6. Strategisk arbeid

6.1 Eksterne krav og interne satsningsområder ved UiO:

Formelle organers krav og forventninger knyttet til studiekvalitetsarbeid og pedagogisk kompetanseutvikling i høyere utdanning utgjør et viktig fundament og rammeverk som både FUP og UiO må forholde seg til. I den siste tiden er det spesielt to forhold som er viktige for FUP og UiOs arbeid med disse spørsmålene. For det første har *Norsk organ for kvalitet i utdanningen* (NOKUT) uttalt at det i fremtiden må forventes klarere krav til opplegg og kvalifiseringstiltak ved de enkelte institusjonene (Lid 2014: 5). For det andre anbefaler *Universitets- og høyskolerådet* (UHR) i en høringsrunde⁶ en minsteramme for kvalifiserende tiltak i pedagogisk basiskompetanse for universiteter og høyskoler på 150-200 timer. Høringsuttalelsen anbefaler dette som en felles nasjonal ramme der oppnådd pedagogisk kompetanse blir dokumentert (UHR 2015). Det at NOKUT nå vil se nærmere på den pedagogiske kompetanseutviklingen for vitenskapelig ansatte, basert på tanken om nasjonale retningslinjer og minsterammer, tilsier at UiO må legge vekt på dette i sitt eget kvalitetssystem. FUP må her være innstilt på å justere og utvide sitt program for pedagogisk basiskompetanse i henhold til UHR's anbefalinger.

I tillegg til eksterne krav til pedagogisk kompetanseutvikling, må FUP forholde seg til UiOs interne strategiske mål. «Strategi 2020» (Universitetet i Oslo, 2010) er her et viktig styringsdokument som angir retningen i UiOs studiekvalitetsarbeid. Under overskriften «Læringsuniversitetet» uttales her en klar ambisjon om å tilby «... forskningsbasert utdanning på linje med de fremste internasjonale læresteder». Videre presiser strategidokumentet at UiO skal «... tilby landets beste læringsmiljø» ved å sørge for tettere oppfølging av studenten, bruk av varierte læringsformer, læringsfremmende vurderingsformer og ved å sikre godt integrert pedagogisk og faglig kompetanse (strategi 8). Fakultetene forventes å prioritere arbeidet med pedagogisk kvalitet (s. 8), der bruken av IKT, fleksible læringsformer og styrking av studentveiledning blir fremhevet (s. 9). Kompetanse i veiledning relateres også til kvalitet i forskerutdanningen og oppfølging av PhD-kandidater (s. 10). I UiOs «Årsplan 2015-2017» (Universitetet i Oslo, 2014), som angir konkrete oppfølgingstiltak fra «Strategi 2020», blir satsningen på veilederkompetanse (s. 3), variasjon i undervisnings- og læringsformer og bruk av digitale ressurser (s. 7) igjen framhevet. Videre presiseres det at UiO «... skal være internasjonalt attraktivt» (s. 6). Disse tiltaksbeskrivelsene markerer viktige tematiske områder for FUPs strategiske utvikling av kurstilbudet.

6.2 Videreutvikling av FUPs kursprogram:

FUPs kursprogram for pedagogisk basiskompetanse er fra tidligere godt tilpasset UiOs ambisjoner om å

⁶ http://www.uhr.no/documents/Nasjonale_veiledende_retningslinjer_for_uh_pedagogisk_basiskompetanse.pdf

vektlegge «varierte læringsformer, læringsfremmende evaluering og god pedagogisk kompetanse». FUP tilstreber også «... god sammenheng i studieprogrammene mellom læringsmål, undervisning og vurdering» i samtlige kurs (jfr. UiOs årsplan for 2015-2017). Program for pedagogisk basiskompetanse vektlegger også et bredt perspektiv på hva som konstituerer gode læringsmiljø, inkludert kurs for masterstudenter som blir hjelpelærere og kurs for studentfaddere nevnt under punkt 3.2 overfor.

Hovedvekten i FUPs kursprogram er imidlertid rettet mot vitenskapelig ansatte og hvordan de kan utvikle seg som undervisere, emneledere eller programansvarlige. Sentrale komponenter i programmet går også på hvordan undervisere kan følge opp, gi tilbakemelding og evaluere studenters arbeid. Tilbakemeldinger og veiledning har dermed stått sentralt i FUPs virksomhet over en årrekke. Kursprogrammet adresserer også flere sider ved veiledning og tilbakemeldinger, som blant annet strekker seg til kollegialt samarbeid (kollegaveiledning).

Selv om det eksisterende programmet i pedagogisk basiskompetanse samsvarer med en rekke av de angitte satsningsområdene i «Strategi 2020» og «Årsplan 2015-2017», peker det seg ut noen temaer som FUP må prioritere i sin kursutvikling fremover. Her peker det seg ut spesielt fire satsningsområder:

Fokus på veilederkompetanse: FUP har tatt initiativ til og vil fortsette å utvikle flere fakultetsspesifikke kurs innen forskningsveiledning. Ett slikt kurs er allerede pilotert ved Det medisinske fakultet, et liknende tilbud diskuteres ved Det teologiske fakultet samt at FUP skal pilotere et tverrfaglig kurs i PhD-veiledning fra og med høsten 2015 (se vedlegg 6). Disse tiltakene vil få prioritet i FUP fremover, noe som samsvarer med tiltak 1 i «Årsplan 2015-2017».

Digitale ressurser i undervisningen: FUP har med støtte fra Norgesuniversitetet igangsatt utvikling av IKT-støttede kurs i universitetspedagogikk (se vedlegg 7). Intensjonen med utviklingsarbeidet vil bidra til utvikling av nye og mer fleksible løsninger samt eksempler på bruk av digitale ressurser i undervisningen som en integrert del av kompetanseutviklingen på undervisningssiden. Denne satsningen samsvarer med tiltak 6 i «Årsplan 2015-2017».

Basiskompetanse på engelsk: I tråd med ambisjonen å ha et internasjonalt fokus og være «... internasjonalt attraktiv», har FUP tatt initiativet til utvikling av et engelskspråklig kursprogram i pedagogisk basiskompetanse. Intensjonen er å kunne tilby et kursprogram for midlertidig ansatte med undervisningsforpliktelser, men som ikke har tilstrekkelig norskkunnskaper for å følge våre ordinære program. Det engelskspråklige tilbudet har blitt pilotert og skal videreutvikles på basis av evalueringer og erfaringer i 2015-2016. Ambisjonen er å etablere dette som et permanent tilbud ved UiO.

Oppfølging av UHR høringsuttalelse: Høringsuttalelsen fra UHR om pedagogisk basiskompetanse vil få konsekvenser for utviklingen av FUPs kursprogram. Den eksisterende tidsrammen for FUPs program er ligger i dag på 100 timer, mens minsteinbefalingen fra UHR er på 150 timer. FUP nedsetter derfor denne våren en arbeidsgruppe som skal utarbeide forslag om hvordan programmet skal utvides. Ett tiltak er en utvidelse/formalisering av obligatorisk skriftlige arbeider som både øker deltakernes innsats og læringsutbytte, og som kan brukes som dokumentasjon av pedagogisk basiskompetanse ved søknad på vitenskapelige stillinger. Blant annet må arbeidsgruppen ta stilling til om dagens ordning med godkjent gjennomføring av FUP-kurs basert på (80 %) oppmøte og gjennomføring av obligatoriske arbeidskrav er

tilstrekkelig i lys av UHRs anbefalinger. Arbeidsgruppen må også vurdere behovet for utvidelse i lys av satsingen på digitale ressurser, IKT-støtte og nettbaserte løsninger. Dette arbeidet vil resultere i en justering av FUPs kursprogram i 2016.

Arbeidet med de fire satsningsområdene forutsetter at innsatsen koordineres med andre støttemiljøer og strukturer ved UiO. FUP vil her ha regelmessige møter med Avdeling for fagstøtte, utdanningskomiteen og forum for forskningsdekaner. Videre inngår USIT og DML som sentrale samarbeidspartnere i utviklingen av digitale ressurser. FUP vil også tilstrebe en utvikling av gode møteforum tilpasset den nye organiseringen ved UiO, jfr. Årsrapport for FUP 2014. Dette mener vi spesielt bør rette seg mot å styrke koordinering av fakultetenes utviklingsarbeid.

Generelt om videreutvikling av kursprogrammet: På basis av egne evalueringer (de Lange, 2015) og erfaringer, utvikler FUP kontinuerlig sitt kursprogram med tanke på deltakelse, tilfredshet og relevans for UiOs fagmiljøer. Dette kommer i tillegg til de fire ovenfor nevnte satsningsområdene.

Kvalitetsutviklingen av FUP sitt kursprogram er også forankret i et internasjonalt forsknings- og utviklingsprosjekt støttet av NFR (FINNUT 2015-2019), med fokus på å dokumentere videreutviklingen av blant annet FUPs universitetspedagogiske virksomhet. Slik sett har FUP tatt initiativ til flere forskningsbaserte utviklingsprosjekter relatert til eget kurstilbud.

7. Oppsummering og tanker om videreutvikling

Oppsummert har denne egenrapporten beskrevet FUPs oppgaver med hovedvekt på kursprogrammet i pedagogisk basiskompetanse. Rapporten har skissert hvordan dette kurstilbudet er utformet, gitt et overblikk over tematiske områder og identifisert hvordan FUP arbeider strategisk i henhold til eksterne forventninger og UiOs egne satsningsområder for å videreutvikle tilbudet. Beskrivelsen av kurstilbudet i denne rapporten har også blitt knyttet til fagområdets øvrige virksomhet innen konsultasjon, forskning og utviklingssamarbeid som inkluderer en rekke eksterne fagmiljøer, noe som illustrerer hvor sammensatt dette arbeidet er. Totalt sett håper vi at rapporten, supplert med tilsendt tilleggsdokumentasjon, vil gi den eksterne vurderingskomiteen et tilfredsstillende utgangspunkt for å gå inn i oppgaven med å vurdere programmets kvalitet, faglige innhold og relevans for UiO.

Referanser:

- Allern, M., Mathisen, P., de Lange, T. Raaheim, A., Bjørke, G., Bratseth Johansen, M. & Rønsen, A.K. (2012). *Universitets- og høyskolepedagogisk basiskompetanse – en utredning fra en arbeidsgruppe under UHped-nettverket*. Norsk nettverk for universitets- og høyskolepedagogikk.
- Bransford, J.D, Brown, A.L, Cocking, R.R (2000). *How People Learn. Brain, Mind, Experience, and School*. Committee on Developements in the Science of Learning. Comission on Behavioral and Social Sciences and Education. National Research Council. Washington D.C.: National Academy Press.

- de Lange, T. (2015). *Dokumentasjon – Program for pedagogisk basiskompetanse: Kursbeskrivelser, gjennomføringstall og kursevalueringer*. Fagområdet for universitetspedagogikk, Institutt for pedagogikk, Universitetet i Oslo.
- Fremstad, E., Enqvist-Jensen, C. & de Lange, T. (2014). *Prosjektrapport for prosjektet 'Universitetspedagogisk tilbud for stipendiater, post.doc. og seminargruppeledere ved UiO 2007-2015*. Fagområdet for universitetspedagogikk, Institutt for pedagogikk, Universitetet i Oslo.
- Handal, G. & Lauvås, P. (1983) *På egne vilkår. En strategi for veiledning med lærere*. Oslo: J. W. Cappelens Forlag AS.
- Handal, G. & Lauvås, P. (1999). *På egne vilkår. En strategi for veiledning med lærere*. Oslo: Cappelens Akademisk Forlag.
- Lid, S.E. (2014). *Hva kreves av pedagogisk basiskompetanse for undervisning i UH-sektoren? NOKUTs synteser og aktuelle analyser*. Norsk organ for kvalitet i utdanningen.
- Lycke, K.H. & Handal G. (2004). *Faculty development programs in Norway: Status, design and evaluation*. Paper i S. Brendal: Modularisering und Standardisierung hochschuldidaktischer Qualifizierungsprogramme – Nationale Strategien der Qualifizierung.
- Maassen, P., Bakken, M. Eika, B. Hogstad, K.H., Lindblom-Ylänne, S., Strømsø, H & Malthe-Sørensen, A. (2010). *Further development of the "Fagområdet for universitetspedagogikk" (FUP Group) at the Department of Educational Research, Faculty of Education, University of Oslo*. Analysis and recommendations. Comissions report: 15-15-2010, University of Oslo.
- SAB-report (2014). *Build a Ladder to the Stars*. Report from the University of Oslo's Strategic Advisory Board 2012-14. University of Oslo.
- Skodvin, A. (2012 a) Differences Across Cultures of Research Supervision. 40th. Annual Congress of the Nordic Research Association (NFPF/NERA). Copenhagen, Denmark, March 8th.- 10th.
- Skodvin, A. (2012 b) A Fruitful Interplay Between Cultures of Research Supervision? Academic Demarcations: Disciplines and Interdisciplinarity. Conference hosted by Kultrans and The Department of Educational Research. University of Oslo, Norway, September 13th.-14th.
- UHR (2015). *Nasjonale veiledende retningslinjer for universitets- og høyskolepedagogisk basiskompetanse*. Universitets- og høyskolerådet, 2015.
http://www.uhr.no/documents/Nasjonale_veiledende_retningslinjer_for_uh_pedagogisk_basiskompetanse.pdf
- Universitetet i Oslo (2012) *Strategi 2010 – 2020. Det utdanningsvitenskapelige fakultet*. Universitetet i Oslo: <https://www.uv.uio.no/om/strategi/strategi2020/UV-strategiskplan-2020.pdf>
- Universitetet i Oslo (2010) *Strategi 2020 – Mot status som et internasjonalt toppuniversitet*. Universitetet i Oslo: <http://www.uio.no/om/strategi/>
- Universitetet i Oslo (2011). *Regler for praktisering av kravet om pedagogisk basiskompetanse ved UiO*: <http://www.uio.no/om/regelverk/personal/vitenskapelig/pedbasisprakt.html#toc3>
- Universitetet i Oslo (1993). «Oslo 96» - Ny grunnutdanning for leger. Oslo: Det medisinske fakultet, Universitetet i Oslo.
- Universitetet i Oslo (2014). *Årsplan 2015-2017*. Universitetet i Oslo.
<http://www.uio.no/om/strategi/planer-rapporter/arsplaner/aarsplan-2015-2017.pdf>
- Årsrapport for Fagområdet for universitetspedagogikk (FUP) 2014. Institutt for pedagogikk. Det utdanningsvitenskapelige fakultet. Universitetet i Oslo.

Årsrapport for Fagområdet for universitetspedagogikk (FUP) 2013. Institutt for pedagogikk. Det utdanningsvitenskapelige fakultet. Universitetet i Oslo.

Årsrapport for Fagområdet for universitetspedagogikk (FUP) 2012. Institutt for pedagogikk. Det utdanningsvitenskapelige fakultet. Universitetet i Oslo.

Vedlegg:

Vedlegg 1: Mandat og plan for programevaluering av kurs i pedagogisk basiskompetanse

Vedlegg 2: Oppnevningbrev for programevaluering av kurs i pedagogisk basiskompetanse

Vedlegg 3: Historikken til FUP

Vedlegg 4: UiOs krav til dokumentasjon av pedagogisk basiskompetanse

Vedlegg 5: Pedagogisk basiskompetanse – regler vedrørende tilsetting

Vedlegg 6: Utvikling av kurs i PhD-veiledning

Vedlegg 7: Prosjektbeskrivelse – Nettbasert kunnskapsbank – Norgesuniversitetet

Vedlegg 8: Søkertall til kurs i universitetspedagogisk basiskompetanse (kapasitetsutfordringer)

Vedlegg 1: Mandat og fremdriftsplan

UiO Institutt for pedagogikk

Mandat og plan for programevaluering av kurs i pedagogisk basiskompetanse ved Fagområdet for universitetspedagogikk (FUP), IPED, UiO.

Mandat

Evalueringskomiteen skal vurdere programmet for pedagogisk basiskompetanse som helhet og de enkelte moduler som inngår i programmet de siste tre år (2012, 2013 og 2014) med henblikk på

- Planer, gjennomføring og deltakertilfredshet
- Relevans
- Videre utvikling

Evalueringen baseres på selvevaluering, dokumentasjon og plassbesøk.

Selvevaluering

- Oversikt over FUP's virksomhet (forskning, konsultasjon og program for pedagogisk basiskompetanse)
- Presentasjon av program for pedagogisk basiskompetanse (historikk, utviklingstrekk, status)
- Notat vedr hvilke kurs som fremstår som særlig vel fungerende og hvorfor (slik FUP ser det)
- Strategi for videre utvikling (Blant annet: Utvikling av kursmoduler ut fra løpende behov. Utvikling av datastøttede kurs og kurstilbud for engelskspråklige vitenskapelig ansatte. Utvikling av fadderordning og seminarer for hjelpeleerere. Utvikling av nettbasert kursinformasjon.)

Dokumentasjon

- FUP's årsrapporter for 2012, 2013 og 2014
- Beskrivelse av kursmoduler som inngår i FUP's program for pedagogisk basiskompetanse (jfr FUP's nettsider) (2012, 2013 og 2014) med tilhørende statistikk for deltakelse og gjennomføring av kursmodulene
- Sammenfatning av deltakernes kursevalueringer for 2012, 2013 og 2014. Grunnlagsmateriale for sammenfatningene gjøres tilgjengelig ved forespørsel (evt eksempler på grunnlagsmaterialet følger som vedlegg).
- Further development of the 'Fagområdet for universitetspedagogikk'. Innstilling, 15.12.10. Utvalgsleder: professor Peter Maassen, Pedagogisk forskningsinstitutt, UiO.

Plassbesøk

Evalueringskomiteen avsetter 1 – 1½ dag til plassbesøk

- Komiteen vil ha samtaler med henblikk på å utdype innsikt basert på selvevaluering og dokumentasjon gjennom samtaler med medlemmer av FUP, ledelse ved IPED og UV, samt studiedekaner, kursdeltakere og evt andre brukerrepresentanter ved UiO.

Evalueringskomiteens sammensetning

Komiteen vil ha internasjonal/nordisk og nasjonal ekspertise innenfor universitetspedagogikk, en representant for fakultetene og en representant for deltakerne.

UiO Institutt for pedagogikk

Tidsplan

Oppnevning av evalueringskomite:	Februar – mars 2015
Selvevaluering:	Rapport foreligger juni 2015
Dokumentasjon:	Foreligger juni 2015
Plassbesøk:	Gjennomføres september – oktober 2015
Komiteens evalueringsrapport:	Foreligger ultimo desember 2015

--

TdL/KHL
29.1.2015

Vedlegg 2: oppnevningbrev

Gunn Engelsrud
Solveig Kristensen
Åshild Søfteland

Dato: 24.03.2015
Deres ref.:
Vår ref.: 2015/3977 ELINOSOR

Oppdrag som komiteemedlem i programevaluering av kurs i pedagogisk basiskompetanse ved UiO

Under dekanmøtet ved Universitetet i Oslo den 12. november 2014 fikk Det utdanningsvitenskapelige fakultet i oppdrag å gjennomføre en evaluering av kursprogrammet som leder fram mot pedagogisk basiskompetanse ved UiO. Fagområdet for universitetspedagogikk (FUP) ved Institutt for Pedagogikk, som er ansvarlig for disse kursene, ble så bedt om å utarbeide mandat og plan for evalueringen (se vedlegg) samt oppnevne en ekstern komité som får i oppgave å gjennomføre evalueringen.

Det er i denne forbindelse vi kontakter deg for å bekrefte at du påtar deg oppdraget å delta i denne evalueringen. Komiteen vil bestå av tre personer som står ansvarlig for å gjennomføre den eksterne programevalueringen av FUP sitt kurstilbud i pedagogisk basiskompetanse. Vi ser fram til all videre kontakt i saken.

Komiteens sammensetning:
Gunn Engelsrud, komiteens leder
Solveig Kristensen
Åshild Søfteland

Se også følgende lenke for mer informasjon om Fagområdets virksomhet:
<http://www.uv.uio.no/iped/om/fup/>

Med hilsen

Ola Erstad (signatur)
Instituttleder

Elin Østbø Sørensen
Kontorsjef

Vedlegg:
Mandat og tidsplan
Oppdragskontrakt/Honorar

Institutt for pedagogikk
Postadr.: Postboks 1092 Blindern, 0317 Oslo
Kontoradr.: Sem Sælands vei 7, Helga Engshus, 5. etasje

Telefon: 22 84 44 75
Telefaks: 22 85 42 50
postmottak@uv.uio.no
www.uv.uio.no
Org.nr.: 971 035 854

Vedlegg 3: FUPs historikk

Historikken til Fagområdet for universitetspedagogikk

Den universitetspedagogiske virksomheten ved UiO startet i 1972 med etableringen av KIUP (Kontakt- og informasjonsutvalget for universitetspedagogikk). Dette var et nasjonalt organ med medlemmer fra de fire universitetene, de vitenskapelige høgskolene og studentenes organisasjon. Det ble etablert av Universitetsrådet etter tilråding fra et nordisk symposium i universitetspedagogikk som ble holdt på Lysebu året før. KIUPs første leder var professor Johs Sandven, som dermed «forankret» KIUPs virksomhet til UiO. Utvalget hadde jevnlig møter i alle år frem til det ble oppløst i 2000 etter at Universitetsrådet ble nedlagt og erstattet av Universitets- og høgskolerådet.

Før dette, og i tiden etterpå, ble det drevet sporadiske kurs i form av pedagogiske «kveldsmøter» i regi av Avdeling for opplysningsvirksomhet ved UiO. Imidlertid ble det (som et resultat av det samme nordiske symposiet) i 1973-79 ble det holdt syv kurs med til sammen 142 deltakere og to påbyggingskurs med 30 deltakere. Hovedtilbudet var et tre-delt kurs for universitetslærere (en introduksjonskveld (3t), en intensivfase (3½ dag på internat) og en anvendelsesfase (3 kvelder à 3t)). Allerede den gangen ble det gjennomført en evaluering og skrevet en rapport (på 20 sider!) som blant annet omfattet sammenfatning av deltakernes kursvurderinger. Kursledere var to ansatte ved PFI (Lauvås og Handal) som drev kurset 'på overtid' ut over ordinære arbeidsplikter.

Disse to (Handal og Lauvås) fikk i 1985 ved en fakultetsintern ressursvurdering' av PFI (ved SV-fakultetet) avsatt ½ stilling hver til universitetspedagogisk kursvirksomhet. Senere ble dette økt til en hel stilling hver (ved nedleggelsen av Det sosialpedagogiske studiealternativet). Universitetspedagogikken hadde dermed to hele, faste vitenskapelig stillinger og det er mulig å si at *Fagområdet for universitetspedagogikk* dermed var etablert, selv om betegnelsen bare gradvis ble tatt i bruk.

I 1980 etablerte UiO 'Universitetspedagogisk kurs for nytilsatte' med FUP som arrangør, først som et frivillig tilbud til ansatte, et kurs som Universitetet riktignok hadde 'klare forventninger' om at de ansatte skulle takke ja til. Kurset ble videreført gjennom flere år, frem til 1989. Kursene skulle ha et omfang på ca. 100 timer. Kursene gikk over et helt år fordelt på følgende faser:

Forberedende fase: 2 dager x 3t ettermiddagsundervisning: Orientering om kurset. Presentasjon av kurslitteraturen, drøfting og valg av mål, innhold og arbeidsformer.

Intensivfase: 3 døgns internatkurs: Utdyping av kurslitteraturen. Arbeid i grupper med større, gjennomgående case som illustrerte pedagogiske utfordringer med støtte i kurslitteraturen. Drøfting av problemer og resultater i plenum.

Bruksfase: 3 dager x 3 t ettermiddagsundervisning. Presentasjon og drøfting av løsninger på arbeidsoppgaver. Forberedelse av nye oppgaver. Oppsummering.

Mellom disse tre fasene var det satt av 1-3 uker, dels til lesing av kurslitteraturen, dels til arbeid med praktiske oppgaver (individuell eller i grupper) som skulle legges frem i bruksfasen.

Casene på kurset var utformet som oppgaver for planlegging av studieopplegg og var tilpasset ulike fakulteter som hadde deltakere på kurset. Deltakerne skulle i grupper utforme en «studieplan» for sin case. Kursledernes innledninger og «etterlesninger» var knyttet til faser i dette arbeidet (målformulering, undervisningsutforming og evaluering). Etter internatperioden skulle deltakerne selv velge oppgaver fra eget fagmiljø og bruke det de hadde lært på kurset i arbeidet med tilsvarende planlegging av egne studietilbud.

Det forelå sparsomt med egnet kurslitteratur til kurset. Som kurs-bok ble valgt Handal, Holmström og Thomsen (red): Universitetsundervisning – problem, empiri, teori. Lund/København, 1973, Studentlitteratur / Akademisk forlag.

I 1988 la Universitetsrådet (UR) frem nye regler om 'pedagogisk basiskompetanse' for nytilsatte som lærestedene ble tilrådd å iverksette lokalt. Dette skjedde som en konsekvens av at KIUP hadde gjennomført en undersøkelse av et større antall tilsettings saker og dokumentert at søkerens pedagogiske kvalifikasjoner bare i svært få tilfeller ble omtalt og vurdert, og når de ble omtalt ble de nesten aldri vektlagt ved rangering av kvalifiserte søkere. Undersøkelsen ble dokumentert i en rapport som ble lagt frem for UR.

UiO vedtok disse reglene året etter (1989) og FUP satte samtidig i gang kurs etter et omfang og et opplegg som var en utvidelse av det kurset som hadde vært tilbudt tidligere (dvs. *Kurs for nytilsatte*). Det nye kurset ble gjennomført over en periode på ett år med følgende kurssamlinger:

- Åtte hele dager: To dager på UiO (i januar) + 5 dager på internat (i august) + 1 dag på UiO (i november)
- Ca. 1 kveldssamling per måned
- Arbeid i fakultetsvise veiledningsgrupper

Deltakerne hadde krav på reduksjon i undervisningsplikten sin med én forelesningstime per uke i dette året, men det var nok ikke alle som fikk / tok ut dette. Kursene var fulltegnet hver gang de ble arrangert.

Da dette kursopplegget ble innført (se også de to kurstilbudene nedenfor) økte behovet for undervisningskapasitet ut over de to faste stillingene. Dette ble løst ved at FUP fikk tilførsel av midler til time- og hjelpelærer og vikarmidler for de to fast ansatte (i hver sine ett-årige permisjoner), og Lycke kom med i teamet.

Det er med starten av dette kurset at *veiledningsgruppene* kommer inn i kursopplegget. Her fikk grupper på 5-8 deltakere besøke hverandres undervisning kombinert med før- og etterveiledning. Slike veiledningsgrupper inngår fortsatt i kursprogrammet.

I tillegg ble det arrangert et '*Grunnkurs i universitetspedagogikk*' for personer som *ikke* var nytilsatte. Dette kurset strakk seg over 6-8 uker og besto av

- Introduksjonsdel på 3 kvelder
- Hoveddel på 3 dager (på internat)
- Oppfølgingsdel på 3 kvelder

Dette kurset dekket ikke kravene til 'pedagogisk basiskompetanse'.

Dessuten ble det arrangert et påbygningskurs i '*Praktisk undervisningsferdighet*, som var en videreføring av påbyggingskurset fra 70-tallet. Det ble stilt krav til deltakerne på dette kurset om at de skulle ha gjennomført ett av kursene ovenfor. Formålet med kurset var at deltakerne skulle utvikle sin egen undervisningsdyktighet gjennom praktisk trening under veiledning. Strukturen var den samme som for «grunnkurset» (se ovenfor). Kursdeltakerne ble fordelt på grupper der de forberedte sitt undervisningseksempel og fikk før-veiledning (av hverandre og av kurslederne) før de gjennomførte undervisningen sin (i hoveddelen av kurset) for de andre deltakerne, og fikk etter-veiledning.

I 1993 bestemte Kollegiet ved UiO at tidligere tilsatte i faste stillinger som ikke hadde hatt krav om pedagogisk basiskompetanse da de ble tilsatt, også skulle ta kurset for nytilsatte. Det samme gjaldt personer i II-stilling og personer som fikk stillinger ved UiO ved opprykk / omgjøringer. Kravet skulle innfris senest to år etter tilsetting. For personer i II-stillinger ble kravet satt til 50 timers kurs.

Universitetspedagogisk kurs for nytilsatte fikk fra 1993 sin nåværende (2015) struktur

Fellesdelen:

- Introduksjonsdel (2½ dag på internat)
- Arbeid i veiledningsgrupper i mellomperioden. (førveiledning, undervisningsobservasjon, etterveiledning for alle 4-5 deltakere i veiledningsgruppene)
- Avslutningsdel (2½ dag)

Fellesdelen (ca. 50 timer) gjennomføres i første halvdel av et semester. Den skal bidra til å utvikle deltakernes forståelse og mestring av sine pedagogiske oppgaver. Innholdet er knyttet til følgende tema: Studiekvalitet, læring og undervisning, studentaktivisering, ulike undervisningsformer, undervisningsplanlegging, evaluering av læring.

Selvvalgte moduler:

Etter Fellesdelen velger deltakerne selv store (25 t) og små (12 t) moduler til et program som samlet gir 50 arbeidstimer. Temaene for disse modulene blir forandret etter aktuelle behov:

- Eksempler på store moduler: Forskningsveiledning, studieplaner og studieplanarbeid, studentevaluering av undervisning, casebasert undervisning.
- Eksempler på små moduler: Forelesningstrening (m/ video), problembasert læring, bruk av skriving i undervisningen, visualisering.

Modulene er åpne (avhengig av søkning fra deltakerne på kurset for nytilsatte) også for lærere som har gått på kurs tidligere og ønsker å utvide sin pedagogiske kompetanse.

Fellesdelen tilbys hvert semester, modulene etter behov. Vi har ønsket å la introduksjonsdelen av Fellesdelen foregå på internat fordi deltakerne har rapportert at dette bidrar positivt sosialt og til læringen. Internatopphold er imidlertid begrenset til Fellesdelen fordi ganske mange deltakere kan ha vansker med å reise bort pga. familieforpliktelser. Personer i II-stillinger tar bare Fellesdelen etter vedtak i Kollegiet.

Omleggingen var basert på ønsker fra kursdeltakerne (gjennom løpende kursevalueringer), behov for høyere grad av differensierte kurs for en heterogen deltakergruppe, økt fleksibilitet i kursplanene med sikte på deltakernes forskningsoppgaver og familieforpliktelser og hensynet til personer i II-stillinger.

Andre kurs og konsulenttenester.

Gjennom hele FUPs historie har vi opplevd at når vitenskapelig ansatte blir kjent med og tar i bruk pedagogiske begreper og tilhørende kunnskap, øker etterspørselen etter bistand til pedagogisk utviklingsarbeid i lokale fagmiljøer. FUPs svar på slike henvendelser har i de aller fleste tilfeller vært positivt. FUP har derfor hatt tradisjon for å 'påta seg' slike kurs, konsultasjon og annen virksomhet med eksisterende ressurser, selv om dette har betydd å måtte strekke ressursene noe ut over det som det var rom for. I neste runde har vi derfor kunnet dokumentere dette og har fått tilgang til nye ressurser som dekket det vi allerede hadde påtatt oss.

Dette har f.eks. skjedd i forbindelse med at Medisinsk fakultet startet arbeidet (i 1998) med omlegging av studieplanen for legestudiet. FUP ble invitert med i dette arbeidet fra starten av, og etter hvert som det ble klart at dette ville kreve mye kurs- og konsulentbistand, fikk FUP i 1993 tilført to nye stillinger (Lycke og Jensen). Det kan her være verdt å merke seg at Det medisinske fakultet selv ønsket at disse skulle plasseres ved FUP slik at de ansatte hadde et godt faglig miljø å arbeide i og kunne trekke veksler også på andre ansatte i sitt arbeid. Dette tilskuddet førte til at FUP gjennom flere år kunne bidra intensivt i dette studieplanarbeidet og i kursvirksomheten ved implementeringen av 'Oslo -96 planen'.

I forbindelse med innføringen av Kvalitetsreformen i 2002 og utvidelsen av FUPs oppgaver i denne sammenhengen, fikk FUP blant annet i oppdrag å arrangere en «Inspirasjonsuke for bedre studiekvalitet». Det samlede arbeidet med støtte til institutter og fakulteter med innføring av denne reformen ble mulig ved at den arbeidskraften som var tilført i forbindelse med studieplanarbeidet ved Det medisinske fakultet (som da var fullført).

Da UiO i 2003 lanserte prosjektet «Fleksibel bruk av IKT i universitetsundervisningen», der FUP fikk en viktig rolle, fikk FUP tilført en fast stilling for å gå inn i et nettverk med andre parter ved UiO i satsingen på 'fleksibel læring'. Denne ble brukt til å ansette Beck i 2004.

Da FUP foreslo for rektoratet å bygge ut kurstilbudet for å kunne tilby muligheten for stipendiater og andre midlertidig ansatte å kunne skaffe seg pedagogisk basiskompetanse, var forslaget basert på erfaringer med denne deltakergruppen på de ordinære kursene. Disse deltakerne var svært interesserte, de hadde få erfaringer med undervisning i høyere utdanning og var sterkt motiverte for å lære. Samtidig var dette deltakere som bare kom med på de ordinære kursene for fast tilsatte dersom det var plass, og slik samlet det seg en kø av unge mennesker med undervisningsoppgaver som måtte vente lenge før de kom inn på kurset. I tillegg var FUP blitt engasjert i å drive kurs for mastergradsstudenter med oppgaver som seminargruppledere. Begge disse oppgavene medførte et økende behov for ressurser. FUP søkte derfor om å få engasjere 2 personer for en treårsperiode for å bygge opp og prøve ut kurstilbud for disse to gruppene. Dette førte til at Borgan (Kvervenes) og Enquist-Jensen ble midlertidig tilsatt.

Da Handal og senere Lycke gikk i pensjon ble Skodvin, de Lange og senere Wittek fast tilsatt. For en oppdatert oversikt over dagens bemanning henvises det til fagområdets årsrapport 2014. De faste vitenskapelige stillingene ved FUP har lenge hatt følgende fordeling av sin arbeidsplikt:

Forskning	47 %
Undervisning	
Undervisning	24 %
Veiledning (MA, PhD)	4 %
Eksamensarbeid	2,5 %
Konsultasjon	16.5 %
Administrasjon	6 %
Totalt	100 %

--

Gunnar Handal
Professor emeritus
April 2015

Vedlegg 4: UiOs krav til dokumentasjon av pedagogisk basiskompetanse

<http://www.uio.no/om/regelverk/personal/vitenskapelig/pedbasisprakt.html>

A Pedagogisk basiskompetanse for faste vitenskapelige stillinger

I merknadene til reglene fra 1989 står det at kompetansekravet "i utgangspunktet ikke bør stilles høyere enn til et universitetspedagogisk kurs av 3-4 ukers varighet (normert heltid) eller tilsvarende (dvs. annen pedagogisk utdanning etter tilsvarende vurdering av relevans eller omfang)."

Følgende gjelder som godkjent dokumentasjon for pedagogisk basiskompetanse:

1 Godkjent universitetspedagogisk utdanning ved UiO

- Grunn- og påbyggingskurs i universitetspedagogikk ved UiO (inntil 1995)
- Kurs i universitetspedagogikk for nytilsatte universitetslærere ved UiO (inntil 1995)
- Fellesdelen samt det nødvendige antall moduler etter den nye universitetspedagogiske kursmodellen ved UiO (fra og med 1996)

2 Annen utdanning som gir tilsvarende kompetanse

- Kurs i universitetspedagogikk av tilsvarende omfang fra andre norske eller utenlandske universiteter.
- Praktisk-pedagogisk utdanning fra Institutt for lærerutdanning og skoletjenester (tidligere SLS/Pedagogisk seminar) eller tilsvarende institusjon
- Eksamen på grunnfagsnivå eller høyere i pedagogikk
- Lærerutdanning
- Annen praktisk-pedagogisk utdanning som godkjennes etter individuell vurdering

B Pedagogisk basiskompetanse for II-stillinger

Godkjent pedagogisk basiskompetanse for hele stillinger gir selvsagt også kompetanse for II-stillinger. Det generelle kravet til II-stillinger er imidlertid satt til ca. halvparten av det som kreves for faste stillinger. Følgende dokumentasjon vil være tilstrekkelig:

- Grunn- eller påbyggingskurs i universitetspedagogikk ved UiO (inntil 1995)
- Fellesdelen i den nye kursmodellen fra 1996

Personer som vesentlig har forskningsveiledning i sin II-stilling, kan selv velge om de vil delta i hele opplegget for Fellesdelen eller erstatte deltakelse i veiledningsgruppene med modulen Vitenskapelig veiledning.

C Pedagogisk basiskompetanse for postdoktorstillinger

Det forutsettes at postdoktorstipendiater som tilsettes for en fireårsperiode skaffer seg pedagogisk basiskompetanse i løpet av tilsettingsperioden innenfor pliktdelen på 25%. (Jf Retningslinjer for tilsetting i postdoktorstillinger, med UiOs merknader.)

II Fritak fra kravet om pedagogisk basiskompetanse

1 Arbeidsoppgavenes art

Det kan være aktuelt å fravike kravet dersom oppgavene som er knyttet til stillingen i hovedsak omfatter forskningssamarbeid.

2 Kort funksjonstid

Korttidsengasjementer:

Kravet kan fravikes når funksjonstiden i undervisnings- og forskningsstillinger er mindre enn fem år. Når funksjonsperioden forlenges utover unntaksperioden, skal det stilles krav om pedagogisk basiskompetanse. Bestemmelsen gjelder personer som er tilsatt etter 15. februar 1994.

Pensjonsalder:

Når stillingsinnehaver har mindre enn fem år igjen til pensjonsalder, kan kravet om pedagogisk basiskompetanse fravikes.

3 Praktiske problemer

Språkproblemer:

Skandinaver forutsettes å følge kurset, som foregår på norsk. For personer som ikke mestrer skandinaviske språk, finnes det ikke noe aktuelt tilbud, og det skal derfor ikke stilles krav om å delta ved noe kurs for denne gruppen. Personer i denne gruppen oppfordres imidlertid til å delta ved universitetspedagogiske kurs når deres språkferdighet gjør dette mulig.

Arbeidssted/-perioder som er uforenelige med det ordinære kursopplegget:

Personer som pga. sitt arbeidssted eller arbeidsperioder ikke kan følge det ordinære kursopplegget ved UiO, kan fritas.

4 Andre tvingende omstendigheter

Personer kan fritas fra - eller få utsettelse med å innfri - kravet om pedagogisk basiskompetanse når helt spesielle grunner (i tillegg til det som er nevnt over) gjør dette nødvendig. Lang erfaring som universitetslærer anses ikke som slik grunn.

Saksbehandling

Det vises generelt til reglene med merknader og veiledning , jf [Pedagogisk kompetanse - regler vedrørende tilsetning i vitenskapelige stillinger](#) og [Pedagogisk kompetanse - Veiledning for søkere og sakkyndige](#) Det gjøres spesielt oppmerksom på følgende:

Innstilling

Bedømmelseskomiteen avgir erklæring om søkerne har eller ikke har pedagogisk basiskompetanse. Innstillingsorganet tar stilling til bedømmelseskomiteens anbefaling før saken legges fram for tilsettingsorganet.

Tilsetting

Det er tilsetningsmyndigheten som avgjør om kravet til pedagogisk basiskompetanse er oppfylt, og gjør den som tilsettes oppmerksom på det.

Tilsetningsmyndigheten bør gjøre oppmerksom på at de som tar kurset har rett til en reduksjon i undervisningsplikten tilsvarende en forelesningstime pr. uke i det året (for II-stillinger: det semestret) kurset går. Personer uten pedagogisk basiskompetanse må iht reglene dokumentere slik kompetanse innen to år etter tilsetting,

Fritak/utsettelse av kurs

Tilsetningsmyndigheten avgjør søknader om fritak for og utsettelse av godkjent kurs i universitetspedagogikk.

Oppfølgingsrutiner

- Fakultetet der den nytilsatte arbeider sender påmelding til Fagområdet for universitetspedagogikk (FUP), samtidig med at vedkommende får et tilsetningsbrev med arbeidsavtale, for alle som tilsettes med krav om pedagogisk basiskompetanse. Tilsvarende gjelder for personer som får krav om pedagogisk basiskompetanse ved opprykk.
- FUP sender så informasjon til vedkommende om tidspunkter for kurs med anmodning om bekreftelse på hvilke kurs vedkommende ønsker å begynne på.
- Fakultetene holder orden på hvem av deres tilsatte som fullfører/ikke tar kurset.
- Reglene følges nøye opp når det gjelder senere tilsetninger (i høyere stilling) eller gjentilsetninger (i II-stillinger) for personer som ikke har fulgt opp krav om å skaffe seg basiskompetanse.
- Fakultetene sørger for å minne om kravet dersom noen går ut over den fristen som er satt.

Publisert 14. sep. 2004 08:58 - Sist endret 25. nov. 2014 17:37

Vedlegg 5: Pedagogisk basiskompetanse - regler vedrørende tilsetting

Pedagogisk kompetanse - regler vedrørende tilsetting i vitenskapelige stillinger

<http://www.uio.no/om/regelverk/personal/vitenskapelig/pedagogbasiskomp.html>

Regler for vurdering og vektlegging av pedagogisk kompetanse ved tilsetting i faste vitenskapelige stillinger som er tillagt undervisning. Med [veiledning for søkere og sakkyndige](#). Vedtatt av Kollegiets arbeidsutvalg 7. april 1989.

Regler

1. I utlysningen skal det stå at det vil bli lagt vekt både på vitenskapelig og pedagogisk kompetanse.
2. For å bli erklært kompetent kreves det både en vitenskapelig og en pedagogisk basiskompetanse. Dersom søkere ved vurdering og tilsetting ikke kan dokumentere pedagogisk basiskompetanse, kan de likevel tilsettes, men de tilpliktes da å dokumentere slik kompetanse innen en periode på to år etter tilsetting. [Fagområdet for universitetspedagogikk](#)
3. Pedagogisk kompetanse ut over basiskompetansen teller med ved rangering av de søkere som er funnet kompetente.
4. Søkernes pedagogiske kompetanse vurderes av bedømmelseskomitéen. I spesielle tilfeller, og hvis komitéen ber om det, kan det oppnevnes spesialsakkyndige.
5. En veiledning om dokumentasjon og vurdering av pedagogisk kompetanse skal søkerne kunne få fra den instans ved lærestedet der man også får betenkningen/stillingsbeskrivelsen. Veiledningen sendes også de sakkyndige.

I disse reglene benyttes "kompetanse" om den formelt tilkjente dyktighet i form av en erklæring på grunnlag av antatte, reelle kvalifikasjoner.

Merknader

- **Til pkt 2**
 - Det prinsipielt viktige i dette punktet er kravet om at det også stilles krav til en pedagogisk basiskompetanse. Et slikt kompetansekrav bør i utgangspunktet ikke stilles høyere enn til et universitetspedagogisk kurs av 3-4 ukers varighet (normert heltid) eller tilsvarende (dvs. annen pedagogisk utdanning etter samlet vurdering av relevans og omfang).
 - En måte å innfri dette kravet på er også å kreve av alle nytilsatte som ikke har dokumentert slik pedagogisk basiskompetanse ved tilsetting, at de gjennomgår institusjonens universitetspedagogiske kurs i løpet av en toårsperiode, forutsatt at institusjonen tilbyr et kurs av et slikt omfang, eller skaffer seg tilsvarende kompetanse på annen måte.
 - Slike krav bør formelt ikke knyttes til en midlertidig tilsetting. Den som tilsettes, bør imidlertid gjøres klart kjent med kravet. Skulle noen ikke oppfylle forutsetningen, vil det neppe være aktuelt med sanksjoner i øyeblikket. Forholdet bør derimot tillegges vekt ved senere søknader om opprykk, andre stillinger o.l.

- **Til pkt 3**

- Dette punkt slår fast at pedagogisk kompetanse ut over basiskompetansen skal telle med ved rangeringen av kompetente søkere. Stimulansen til å utvikle seg bør gjelde både undervisning og forskning.
- Reglene angir ikke noe bestemt forholdstall i vektlegging mellom vitenskapelig og pedagogisk kompetanse ved en slik rangering. Vektleggingen bør skje gjennom en kvalitativ helhetsvurdering. Det kan hende at den relative vekt bør variere noe med hvor mye undervisning som er tillagt stillingen. Nærmere om dette kan også tas med i betenkningen/stillingsbeskrivelsen.
- Å trekke inn pedagogisk kompetanse bare for å kunne skille mellom søkere som står likt i vitenskapelig kompetanse, er imidlertid å legge for liten vekt på den pedagogiske.

- **Til pkt 4**

- Dette punktet slår fast at bedømmelseskomitéen for stillingen også skal foreta vurderingen av pedagogisk kompetanse. Vurderingsarbeidet for vitenskapelige stillinger bør ikke kompliseres ytterligere.
- Komiteer som spesielt ønsker det, og som står overfor en spesiell vurderingssituasjon, bør imidlertid ha anledning til å benytte spesialsakkyndige, slik en også kan på andre områder, men dette er det komiteen som i så fall selv må be om.

- **Til pkt 5**

- [En slik veiledning følger vedlagt.](#)

Publisert 14. sep. 2004 08:58 - Sist endret 25. nov. 2014 20:04

Vedlegg 6: Utvikling av kurs i PhD-veiledning

Til:

Anne Grete Grude, Avdeling for fagstøtte
Seksjon for forvaltning av forskning og utdanning

Fra:

Thomas de Lange, Fagområdet for universitetspedagogikk (FUP)
Institutt for pedagogikk

Dato: 27.3.2015

Utvikling av kurstilbud i PhD-veiledning ved UiO

Bakgrunn

Etter henvendelse fra Anne Grete Grude i Seksjon for forvaltning av forskning og utdanning, fikk Fagområdet for universitetspedagogikk (FUP) i januar 2015 en forespørsel om å legge frem et forslag til kurs i PhD-veiledning ved UiO. Henvendelsen baserer seg på et innspill fra fakultetene om å tilby kurs for PhD-veiledere, i den hensikt å heve kvaliteten i forskerutdanningen ved UiO. Foreliggende notat er et tilsvarende til denne forespørselen der vi beskriver en konkret kursmodell, hvordan et slikt kurs kan piloteres og implementeres mer permanent, samt hvilke ressursbehov dette vil utløse på sikt.

Kursbeskrivelse og pilotering

Ønsket fra fakultetene er et kurs i PhD-veiledning som helst ikke går utover én dag. Samtidig forespørres det rom for erfaringsutveksling, refleksjon og inndekning av en rekke temaer. Ut fra disse signalene har vi valgt å legge fram følgende forslag til kursmodell som vil dekke det vesentligste av fakultetenes uttrykte ønsker:

Kursmodell: Kurs i PhD-veiledning

Innholdsmessig tar kurset sikte på å dekke følgende temaer:

- Ulike veiledningskulturer ved UiO
- Relasjonen veileder - kandidat
- Tilbakemelding på skriftlige tekster
- Formelle krav og etiske retningslinjer for PhD-veiledere ved UiO

Kurset vil tilstrebe en dialogisk og aktiviserende undervisningsform og legge opp til diskusjon av likheter og forskjeller mellom ulike veiledningskulturer ved UiO i lys av formelle krav og retningslinjer.

Tidsrammen for kurset er satt til en hel arbeidsdag og kan innebære noe forarbeid for deltakerne.

Kursinnholdet sikter mot å imøtekomme ønsket om et dagskurs som vil kunne bidra til ambisjonen om å utvikle en mer helhetlig plattform for ph.d. utdanningen ved UiO⁷. Videre vil det være naturlig å se for seg PhD-veiledningskurset som et ledd i FUPs videre/etterutdanning av vitenskapelig ansatte og veiledere ved UiO.

FUP vil i første omgang kunne gjennomføre en pilotering med ett kurs for 30 deltakere for høsten 2015 og deretter doble kapasiteten til to kurs a 2x30 for våren 2016. Denne piloteringen vil vi kunne tilby innenfor FUPs eksisterende ressursrammer. Ved en eventuell videreføring og oppskalering av

⁷ http://www.uio.no/for-ansatte/arbeidsstotte/fa/utdanning/phd-prosjekt/rapport/rapport_phd.pdf

kurstilbudet vil det være nødvendig med en ressursutvidelse som må baseres på et realistisk anslag av antall kursdeltakere.

Beregning av kurs- og ressursbehov

Det fremtidige omfanget av PhD-veiledningskurs avhenger først og fremst av målgruppens omfang. Et tentativt anslag av denne gruppen er nedenfor basert på tall fra Felles studentregister:

	MN	MD	UV	TF	HF	SV	JF	OD	Sum UiO
1. Kandidater	732	1421	158	31	272	363	98	56	3132
2. Interne veiledere	462	590	28	8	78	160	41	50	1423

Tabellen over antyder et totalantall på ca. 1420 PhD-veiledere ansatt ved UiO. Dette er etter vår oppfatning et forsiktig anslag. En realistisk tidsramme for å kurse denne populasjonen vil for FUP sin del minst måtte strekke seg over en tidsperiode på fem år, i tillegg til piloteringsfasen. For å tilby et adekvat kursomfang i denne perioden må kurskapasiteten ligge på ca. 280 plasser årlig med 4-5 kurs pr. semester. Etter piloteringsfasen vil denne kapasiteten måtte bygges opp til 4 kurs a 30 deltakere f.o.m høsten 2016, for deretter å tilby full kapasitet med 9 kurs årlig f.o.m 2017.

Tidsanslag og ressursbehov

Tidsanslaget til et slikt kurstilbud må i tillegg til selve undervisningstiden inkludere en forberedelsesfaktor, oppfølging av deltakere før og etter kurs, administrasjonskostnader samt evaluering og rapportering. Ut fra en slik ramme vil et PhD-veiledningskurs ligge nært opp til en liten kursmodul i pedagogisk basiskompetanse som FUP allerede tilbyr. Vi har derfor valgt å basere vårt ressursanslag på denne kursmodellen. Ut fra en slik tidsramme kommer vi fram til følgende anslag for PhD-veiledningskursene på årsbasis:

Tidsregnskapet for kurs i PhD-veiledning

Undervisningsregnskap for kursholder:	12 x 4 timer = 48 arbeidstimer per kurs
Administrasjonskostnader:	6 timer pr. kurs
Arbeidstimer inkl. adm. kostnader pr kurs	54 timer
Arbeidstimer for 9 PhD-veiledningskurs pr år	54 x 9 = 486 timer
Evaluering og årsrapportering	50 timer
Totalt antall arbeidstimer pr år	536 timer

Basert på oversikten over vil et kurstilbud med full kurskapasitet ha et årlig ressursbehov på minimum 536 timer, noe som nær tilsvarer én vitenskapelig stilling på professor/1. amanuensis nivå. Tatt i betraktning at tidsregnskapet for kurstilbudet på årsbasis (536 timer) *ikke* angir ressursbruk til opplæring og kursutvikling, anser vi undervisningsplikten i en slik vitenskapelig stilling (ca. 800 timer) som en realistisk kapasitetstilførsel. Dette bemanningsbehovet vil være nødvendig innenfor en 5 års prosjektramme som dekker kursing av om lag 1420 PhD veiledere ved UiO. Beregningen over må anses som et tentativt anslag.

Med vennlig hilsen

Thomas de Lange

Koordinator/Fagområdet for universitetspedagogikk

Vedlegg 7: Prosjektbeskrivelse - Nettbasert kunnskapsbank - Norgesuniversitetet

Norgesuniversitetet
Prosjektmidler - Endelig søknad
P128/2015 - Nettbasert kunnskapsbank i UH pedagogikk
Søknadsfrist: 1. november 2014

Universitetet i Oslo
<http://www.uio.no/>
postmottak@uio.no
Orgid: 971 035 854
Institutt for pedagogikk

NETTBASERT KUNNSKAPSBANK I UH PEDAGOGIKK

Nettbasert kunnskapsbank i UH-pedagogikk, lagt inn i Canvas som et strukturert modulbasert undervisningstilbud

Prosjektets kontaktperson

Bjørn Stensaker
Professor
Mobil: 47-99707913. Jobb: +47-22844472
bjorn.stensaker@iped.uio.no

Kontaktperson 2

Bent Kure
Seniorrådgiver
+47 90 99 81 90
bent.kure@usit.uio.no

Beskrivelse av prosjektet

Hva er bakgrunnen for og hensikten med prosjektet?: BAKGRUNN

Kvalitet i høyere utdanning er mer dagsaktuelt enn noen gang. Ofte er den ekte oppmerksomheten rundt kvalitet knyttet til manglende gjennomstrømning og frafall i studiene, men man kan også finne argumenter om kvalitetssvikt som er knyttet til innholdet i utdanningene: Mangelfull kontakt mellom lærere og studenter, lite tilbakemelding til studenter underveis i studiet, for mye fokus på eksamen og for lite på studentenes læring, studieprogram som er løst koplet både til egne læringsmål og til sammenhengen mellom læringsmål og studentenes læringsutbytte. Det er grunn til å anta at det kan være en sammenheng mellom forhold som manglende gjennomstrømning og frafall og hvordan studieprogrammer er organisert og hvordan de gjennomføres.

Samtidig ser vi også at det antallet teknologiske innovasjoner som er rettet mot høyere utdanning øker sterkt i omfang, og ny teknologi trekkes ofte frem som en løsning på kvalitetsutfordringene i sektoren. De siste årene har det vært stor oppmerksomhet rundt etablerings av MOOCs og lignende initiativ, dog uten at omfanget av denne type tilbud er veldig omfattende.

Teknologi har utvilsomt vært med å endre hvordan lærings og undervisning foregår: bruk av enkle teknologier som Powerpoint og ulike læringsplattformer så som Fronter, its learning og Blackboard har bidratt til dette. Samtidig ser man at den kanskje største utfordringen i forhold til kvalitetsutfordringen kanskje ikke er tilgangen til teknologi som sådan, men en forståelse av sammenhengen mellom hva som fremmer studentenes læring og hvilke undervisningsaktiviteter som kan bidra til slik læring. Utgangspunktet for denne søknaden er at økt studentlæring ikke er avhengig av teknologi alene, men av en god forståelse hvor kvalitetsutfordringene finnes i sektoren, pedagogiske grep for å adressere disse og adekvat bruk av teknologi. I den sammenheng kan det nevnes at Bent Kure, som vil være tungt inne i prosjektet, vil ta med seg kunnskap og erfaringer fra 3,5 år i Ekspertgruppen for kvalitet i fleksibel teknologistøttet utdanning.

HENSikten MED PROSJEKTET

Skal man bidra til kvalitetsutvikling må universitets- og høyskolelærere øke sin kompetanse på de faktorer som fremmer og hemmer studentenes læring, og den rollen som teknologi kan ha i denne sammenhengen. Tradisjonelt har universiteter og høyskoler etablert en rekke lokale opplærings tiltak for nyansatt vitenskapelig personale. Slik opplæring resulterer ofte i pedagogisk basis kompetanse som personer i vitenskapelige stillinger må dokumentere for å kunne undervise. Samtidig er det ikke alle læresteder i Norge som har denne typen tilbud. Norsk nettverk for universitets- og høyskolepedagogikk gjennomførte en undersøkelse i 2012 som viste at 17 av 32 undersøkte læresteder hadde et tilbud innen universitets- og høyskolepedagogikk (UH-pedagogikk). Hos de læresteder som allerede tilbyr slike kurs, ser man også at det i dag er ventelister for å kunne delta, og behovet er derfor i høyeste grad til stede for å kunne tilby en mer fleksibel opplæring og mer tilgjengelige ressurser i UH pedagogikk - både for de læresteder som i dag har slike tilbud og for de som savner dette. Prosjektet går ut på å etablere en nettbasert kunnskapsbank som skal være tilgjengelig for læresteder og undervisere over hele landet. Kunnskapsbanken vil være strukturert og modulbasert som et kurs, med brukervelddninger slik at ulike elementer både kan tas kronologisk i henhold til de spesifikke læringsmål som skal utformes, og mer fragmentarisk for de som kun ønsker å styrke kompetansen på spesielle områder. Kunnskapsbanken vil på denne måten være en fleksibel ressurs, som også kan brukes som kurs, for de som ønsker å styrke kompetansen i UH-pedagogikk. (Se også pkt 3.2 om resultatmål.)

Vedlegg 8: Søkertall kurs i universitetspedagogisk basiskompetanse (kapasitetsutfordringer)

Til:
Ola Erstad
Instituttleder
Institutt for pedagogikk

Fra:
Thomas de Lange
Koordinator - Fagområdet for universitetspedagogikk
Institutt for pedagogikk

Dato: 21/5 2015

Vedrørende søkertall til kurs i universitetspedagogisk basiskompetanse:

Vi opplever en stadig økning i søkermassen fra ansatte ved UiO til kurs i universitetspedagogisk basiskompetanse som tilbys av Fagområdet for universitetspedagogikk (FUP). Følgende tall for våren og høsten illustrerer dette:

HØSTEN - 2015

Søkere - Fellesdelen for stipendiater og post.doc Antall: 70 (kapasitet = 30)
Antall gjennomføringsstipendiater: 17

Søkere - Fellesdelen for fast ansatte Antall: 50 søkere (kapasitet = 30)

Eksterne søkere: Antall: 10 (kun ved ledig kapasitet)

VÅREN 2015:

Søkere - Fellesdelen for stipendiater og post.doc Antall: 72

Søkere - Fellesdelen for fast ansatte Antall: 46

Tallene viser at FUPs kurs-kapasitet ligger godt under antall henvendelser, der vi pr. i dag kan tilby kurs til litt under halvparten av søkermassen. Tendensen de siste 2-3 årene tyder også på at vi må regne med en permanent økning i søkertallene fremover. Overskuddet av søkere har vi tidligere håndtert ved å finne smidige løsninger internt. Dette har latt seg gjøre så lenge søkertallene ikke har vært alt for store og hvor enkelttiltak har fungert for å få unna en midlertidig opphopning. Med de søkertallene vi ser nå vil slike smidige tiltak ikke løse problemet, men forskyve utfordringen til nye søkerkull. Konsekvensen med dagens kurskapasitet vil derfor trolig innebære en opphopning av søkere på våre kurs fremover.

Denne typen opphopning er uheldig både for alle fast og midlertidig ansatte, men er særlig negativ for gjennomføringsstipendiater⁸ med svært korte tidsrammer for gjennomføring av våre kurs.

Som "brannslukking" høsten 2015 vil vi gjøre vårt beste for å avhjelpe situasjonen ved å prioritere plass til gjennomføringsstipendiatene. Dette er riktignok kun delvis mulig som følge at et etterslep på 28 søkere fra vårsemesteret som står på venteliste. Som et midlertidig tiltak vurderer vi derfor å omfordele den mest utsatte søkergruppen med gjennomføringsstipendiater til alternative kurstilbud. Dette er ingen optimal løsning, da dette både er et uheldig kursspor, samt at vi må plassere i kurs som ikke er anpasset søkergruppens behov. Samtidig vil dette ikke løse problemet med opphopning av søkere fremover i tid.

En mulighet for å håndtere opphopningen av søkere er å øke kurskapasiteten på fellesdelen for midlertidige i året 2016. Denne økningen kan gjennomføres ved å duplisere kurstilbudet på fellesdelen for midlertidige for våren og høsten 2016. Denne dupliseringen kan være midlertidig og bør evalueres i etterkant ift søkermasse for høsten 2016/våren 2017. Men denne kapasitetsøkningen er ressurskrevende og vil kreve en bemanningsøkning i FUP for året 2016, ettersom kapasiteten i PUP pr. i dag er strukket til det maksimale. Alternativet til denne kapasitetsøkningen er å sette flere søkere på venteliste.

Med vennlig hilsen

Thomas de Lange

Koordinator- Fagområdet for universitetspedagogikk

⁸ Stipendiater ved HF som leverer doktoravhandling innen 3 år - 3 ½ år og som får tilbud om 12 - 6 måneders tilleggsstipend tatt ut i undervisningsarbeid.